

'ACHTER DE VOORDEUR', BOEK OVER
GEDWONGEN OPVOEDONDERSTEUNING

HELPT HULP?

Vijf jaar lang volgt journalist **Marijke Nijboer** een Rotterdams gezin waar hulpverleners, onder meer van de William Schrikker, dag in dag uit over de vloer komen. Twee twintigers met twee kleine kinderen krijgen hulp bij bijna alles: boodschappen doen, opruimen, de opvoeding en de administratie. Nijboer wil weten: Wie zijn deze mensen? Wat willen ze zelf? En vooral: werkt het? Het resultaat is een boek: 'Achter de voordeur'. Een aangrijpend verslag van het leven van Martina, Stefan, Lorenzo en Delano. Plus tips van een deskundige voor organisaties, beleidsmakers en politici.

In het bovenhuis

UIT HET BOEK:

HET BEGIN – VOORJAAR 2011

Een vooroorlogse woonwijk in Rotterdam. Een drukke, doorgaande straat met kleine winkels. Veel benedenwoningen hebben vitrage en bloeiende planten voor de ramen. Voor een van de woonkamerramen op de tweede verdieping zijn vuilniszakken gespannen. Het ruikt er vaag naar de vijf volle vuilniszakken op de gang. Het epicentrum bevindt zich in de voorkamer: daar liggen twee tegen elkaar aangeschoven matrassen. Hier wordt geslapen, gegeten, geleefd. De andere kamers zijn leeg.

Martina en Stefan zijn gezond en doen niemand kwaad. Toch heeft de overheid zich naar binnen gewurmd en wordt hun met enige drang hulp aangeboden. Dat gebeurt omdat de twee, die elkaar in de nacht-opvang hebben leren kennen, samen twee kinderen opvoeden: baby Delano, een kind van hen beiden, en peuter Lorenzo, die vijf maanden na hun ontmoeting werd geboren.

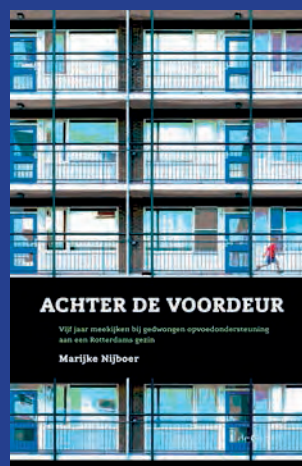
(...)

Zowel Martina als Stefan hebben in verschillende opvangcentra gewoond. Ze ontvangen bijstand, kinderbijslag, huurtoeslag en zorgtoeslag, maar hebben toch constant geldzorgen. Vanwege hun schulden zijn ze in de schuldhulpverlening beland. De huur en andere vaste lasten worden automatisch betaald door de Kredietbank. Ze houden netto per week 75 euro over voor eten, luiers en kleding.

Op de 21ste van de maand komt het geld binnen en op de 25ste is alles op.

WINTER 2011

Omdat de verschillende vormen van hulpverlening niet het gewenste resultaat hebben gehad, terwijl de ouders zelf vinden dat het goed gaat en onvoldoende meewerken, ziet de Raad voor de Kinderbescherming ondertoezichtstelling (ots) als de beste optie. De kinderen worden goed begeleid op het medisch kinderdagverblijf. De hulpverlening thuis moet zich vooral richten op de opvoeding: structuur en veiligheid bieden, de ontwikkeling van de kinderen bevorderen en de nodige zorg geven. "Doel is dat ouders met gedwongen hulp in de (ontwikkelings)behoefte van hun kinderen kunnen voorzien en dat de kinderen thuis kunnen blijven wonen. Als dit niet lukt, moet later alsnog een uithuisplaatsing van de kinderen overwogen worden."

De hoofdrolspelers

MARTINA Geboren in de Dominicaanse Republiek in 1986. Partner van Stefan, moeder van Lorenzo en Delano.

STEFAN Geboren in Rotterdam in 1989. Partner van Martina, biologische vader van Delano.

LORENZO Geboren in Rotterdam in 2009.

DELANO Geboren in Rotterdam in 2010.

Naar een pleeggezin

VOORJAAR 2014

Beide ouders zitten nu al zo'n anderhalf jaar werkloos thuis. Stefan zoekt via de computer een schoonmaakbaan. "Ik ben niet zo kieskeurig", zegt hij. Desondanks is er nog geen uitzicht op werk. Toch vinden ze allebei dat het beter gaat. Stefan: "We hebben een ritme. Op tijd naar bed, op tijd op. Ik heb geen werk, maar voor hun moet je wel op." Ze lezen de kinderen voor, uit boekjes die ze hebben gekregen van de buurvrouw. Martina: "Ik wijs aan: wat is dat?"

Komen de kinderen wel eens buiten? Martina: "We gaan wel eens wandelen, en boodschappen doen." De bewindvoerder zorgt voor financiële duidelijkheid. "En we gaan elke week naar de voedselbank." Stefan: "We hebben alles op een rijtje. We jagen altijd op koopjes. Lorenzo draagt alleen nog 's nachts een pampers, dat scheelt."

Ik merk voor het eerst dat ze vooruitkijken. Stefan: "Ik hoop dat het dit jaar beter gaat, dat Lorenzo naar school mag, en Delano naar een gewone peuterspeelzaal. (...) Als de schuldhulpverlening is afgerond, over twee jaar, willen we naar een rustige buurt waar je mensen kan leren kennen, waar meer speelplaatsen zijn. Straks zijn de kinderen wat ouder, dan gaan we opnieuw beginnen. Ik wil proberen om te trouwen als we uit de schulden zijn. Trouwen, dat is wel een leuk symbool, als nieuw begin. En we willen een keertje op vakantie."

ZOMER 2015

De gezinsvoogd heeft een pleegmoeder gevonden. Zij woont in een Rotterdamse nieuwbouwwijk en heeft al drie andere pleegzoonnetjes in huis. Om de jongens voor te bereiden, haalt de gezinscoach voorleesboekjes over logeren uit de bibliotheek. Vlak voordat de kinderen voor het eerst naar pleegmoeder Corien gaan, komt de kinderbijslag binnen. Daarvan gaat het gezin twee keer naar McDonald's. Daarna gaan Lorenzo en Delano een weekendje 'proberen'. Vervolgens wonen ze van zondagavond tot en met zaterdagochtend bij Corien. Twee andere broertjes in dit pleeggezin komen van hetzelfde kinderdagverblijf waar Delano heengaat, vertelt Martina enthousiast.

(...)

Stefan: "Ik heb gezegd: binnenkort gaan jullie logeren, slapen bij iemand anders. Ze zeggen: het is leuk. Maar ik vind het echt saai. Voor mijn part blijven ze lekker hier. Niet dat ik die vrouw niet kan vertrouwen of zo. Zo lang ik ze hier in het weekend krijg, ben ik blij, voor een tijdje dan."

Ziet hij ook voordelen? "Waarschijnlijk wel, maar dat is me nog niet duidelijk. Ik zie nu meer nadelen." En hoe vindt Martina het? "Het is moeilijk dat ze weg zijn. Meestal in de avond gaan ze knuffelen voordat ze in slaap vallen. Dat mis ik."

“We hebben alles op een rijtje. We jagen altijd op koopjes.”

De vinger op de zere plek

In 'Achter de voordeur' doet schrijver/journalist Marijke Nijboer verslag van vijf jaar hulpverlening in een jong gezin. Er komen in die periode zeven verschillende voogden, vijf coaches en zes andere hulpverleners over de vloer. Het lukt ze niet uithuisplaatsing van de kinderen te voorkomen.

Marijke: "Ik ben dit project puur vanuit persoonlijke interesse begonnen. Eerder kwam ik in aanraking met jongeren uit multiprobleemgezinnen en toen vroeg ik me af: hoe is het mogelijk dat zij thuis zo weinig positiefs hebben meegekregen? Ik wilde uitzoeken hoe zo'n gezin eruitziet en waarom. Wat is er met de ouders aan de hand? Waar zitten de problemen?"

In het gezin uit het boek bleek dat de vader als zeer jong kind heel veel aan zijn lot is overgelaten. Hij moest zijn eigen eten maken en was zelfs alleen thuis toen er vlak bij zijn huis brand uitbrak. Had het gescheeld als er destijds voor hem hulpverlening was geweest? Had dat deze situatie kunnen voorkomen? De situatie dat deze man als twintiger totaal passief met vrouw en twee kinderen in een portiekwoning zit, niet in staat voor zichzelf en de anderen te zorgen.

"De problemen zetten zich vaak voort van generatie op generatie", vertelt Marijke. "Het is moeilijk te doorbreken. Maar ik denk dat zijn kinderen, door alle hulp die er is geweest en het pleeggezin waarin ze nu verblijven, wel meer mee krijgen dan hun vader. Ze hebben een betere basis. Daar staat tegenover dat ze door het verblijf in het pleeggezin van hun ouders vervreemden."

De tweede onderzoeksvraag die Marijke beantwoord wilde zien werd dus automatisch: hoe worden zulke gezinnen geholpen, en werkt dat? "Aanvankelijk was ik helemaal niet van plan vijf jaar te blijven. Ik dacht eerder aan vijf maanden. Het zou ook geen boek worden, ik kwam voor

een krantenartikel. Maar gaandeweg het proces bleef ik langer – vijf maanden was veel te kort – en werd het een compleet boek."

"De doelgroep van mijn project veranderde ook. Ik wilde in eerste instantie een verhaal schrijven voor leken; hulpverleners kennen deze gezinnen wel. Wie niet in die wereld zit, weet misschien dat deze gezinnen bestaan, maar kan zich er geen goed beeld bij vormen. 'Achter de voordeur' is nu ook nadrukkelijk bestemd voor professionals. Ik heb gemerkt dat zij zeer geïnteresseerd zijn. Ze vinden het vooral bijzonder dat ik zo lang ben gebleven en dat ik de langetermijntwikkeling in het gezin kan laten zien."

"Bovendien ontdekte ik in de loop van de tijd dat de hulpverlening niet op alle punten goed verloopt. Ik heb niet de kennis of achtergrond om te vertellen hoe het beter kan (daar heb ik een deskundige, Kees Bakker, voor geraadpleegd, zijn standpunten staan ook in het boek) maar ik heb wel mijn vinger op een paar zere plekken willen leggen. De hulpverleners bleven bijna allemaal maar kort, zodat zij geen echte vertrouwensband met de ouders konden opbouwen. De samenwerking tussen de gezinscoaches en gezinsvoogden verliep soms moeizaam. Niet iedereen had beschikking over het dossier. Er werd afgekoerst op betaald werk, terwijl dat waarschijnlijk te hoog gegrepen was. Maar het belangrijkste pijnpunt vind ik nog wel dat de kinderen nu in een pleeggezin zitten, terwijl er veel liefde was in dit gezin. Ik hoop dat politici, beleidsmakers en professionals gaan kijken hoe je de hulp aan deze gezinnen zo kunt organiseren, dat ouders en kinderen zo lang mogelijk bij elkaar blijven."

'Achter de voordeur', Marijke Nijboer. Uitgeverij De Graaff, Utrecht. ISBN 978-90-77024-86-7. De WS geeft gratis tien exemplaren weg. **Interesse?** Stuur een mailtje naar: communicatie@wsg.nu.

'Triaest dat de kinderen nu toch in pleeggezin zitten'